

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
ANTI KORUPCIJOS KOMISIJA**

IŠVADA

**DĖL VALSTYBĖS POLITIKŲ IR PAREIGŲ VEIKSMŲ BEI SPRENDIMŲ
NAGRINĖJANT FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ TYRIMO TARNYBOS VADOVŲ
V.GAILIAUS IR V.GIRŽADO ATLEIDIMO IŠ PAREIGŲ APLINKYBIŲ**

2012 m. kovo 2 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisija (toliau – Komisija), atlikusi parlamentinį tyrimą dėl Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – FNTT) vadovų Vitalijaus Gailiaus ir Vytauto Giržado atleidimo iš pareigų aplinkybių, 2012 m. vasario 22 d., vasario 23 d., vasario 28 d., vasario 29 d. savo posėdžiuose išklausė Vidaus reikalų ministrą (toliau – VRM) Raimundą Palaitį, buvusį FNTT vadovą Vitalijų Gailių ir jo pavaduotoją Vytautą Giržadą, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento (toliau – VSD) direktorių Gediminą Griną ir jo pavaduotoją Romualdą Vaišnora, Lietuvos banko vadovą Vitą Vasiliauską, Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos (toliau – AOTD) direktorių Juozą Kačergių ir kitus atstovus, Lietuvos Respublikos generalinį prokurorą Darių Valį, Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro pavaduotoją Darių Raulušaitį ir kitus Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros atstovus, Lietuvos Respublikos Ministrą Pirmininką Andrių Kubilių, Lietuvos Respublikos Prezidentės patarėją Joną Markevičių, buvusį Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro pavaduotoją Andrių Neverą, dienraščio „Lietuvos rytas“ vyr. redaktorių Gedvydą Vainauską, poligrafo naudojimo specialistus Vytautą Saldžiūną ir Kristiną Vanagaite, ir susipažinusi su Komisijai pateikta medžiaga, k o n s t a t a v o:

DĖL BUVUSIŲ FNTT VADOVŲ VEIKLOS IR ATLEIDIMO IŠ PAREIGŲ

1. Buvę kriminalinės policijos biuro darbuotojai, vėliau FNTT vadovai V.Gailius ir V.Giržadas per savo tarnybą išaiškino itin reikšmingų valstybei nusikaltimų ir jų reputacija nekėlė abejonių, jų pačių veikla ir jų vadovaujamos institucijos buvo vertinamos labai gerai. Visi komisijai liudiję pareigūnai pabrėžė jų aukštą kvalifikaciją ir autoritetą tarp įvairių institucijų kolegų. Jų vadovaujamos FNTT gerą darbą yra pažymėjęs ir VRM ministras R.Palaitis.

2. Iš pareigų atleisti FNTT vadovai, V.Gailius ir V.Giržadas, savo kompetencijos ribose jau prieš keletą metų stebėjo sudėtingą AB banko „Snoro“ banko būklę, o nuo 2011 m. birželio mėnesio šiuo klausimu ypač tamptariai bendradarbiavo su Lietuvos banko valdyba ir kitomis institucijomis, todėl norėdami neteisėtai paskleisti šią informaciją tai galėjo padaryti žymiai anksčiau, nei 2011 m. lapkričio 15 dieną dienraštyje „Lietuvos rytas“ pasirodė straipsnis.
3. Komisija neišgirdo jokių motyvų, kodėl būtent šiems pareigūnams buvo aktualu paskleisti informaciją apie galimą AB banko „Snoras“ nacionalizavimą.
4. Pagal Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymo 10 straipsnį, tyrimo poligrafu išvada yra naudojama kaip papildoma informacija, apibūdinanti tiriamą asmenį ir jo aplinką. Nors VRM ministras R.Palaitis ir VRM viceministras M.Ladiga viešoje erdvėje teigė, kad iš VSD yra gavę ir kitų duomenų, leidžiančių daryti prielaidas, kad informaciją neteisėtai „nutekino“ FNTT vadovai, tačiau tai paneigė VSD direktorius G.Grina. Taigi, tyrimo poligrafu išvada buvo panaudota ne kaip papildoma, o kaip vienintelė informacija sąlygojusi FNTT vadovų atleidimą.
5. FNTT vadovo V.Gailiaus tyrimo poligrafu išvados vienu atveju buvo neigiamos, kitu – teigiamos, tad nesuprantama, kodėl VRM ministras R.Palaitis nutarė vadovautis būtent neigiama išvada. Ministro teiginys, kad antroji teigiama išvada nepanaikina pirmosios, nėra logiškas ir prieštarauja Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymo 9 straipsnio nuostatai, suteikiančiai galimybę subjektui prašyti pakartotinio tyrimo poligrafu, kas reiškia galimybę pakeisti poligrafo parodymus.
6. V.Gailiui leidimą dirbti su įslaptinta informacija VRM ministras R.Palaitis panaikino ne iškart užbaigus tyrimus poligrafu, o tik po to, kai V.Gailius atsisakė teikti savo pavaduotoją V.Giržadą atleidimui iš užimamų pareigų. Darytina išvada, kad V.Gailius galimai buvo nubaustas ne už tyrimo poligrafu rezultatus, o už nepaklusimą.
7. Komisijos nuomone, V.Gailiui ir V.Giržadui tyrimas poligrafu buvo taikomas pažeidžiant Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymo nuostatas, nes iki tyrimo poligrafu nebuvo pateiktas pagrindas manyti, kad jie nuslėpė ar pateikė melagingus duomenis, pareigūnai nebuvo supažindinti su jokių tarnybiniu, vidiniu ar ikiteisminiu tyrimu, kaip nurodo įstatymas. Nei V.Gailius, nei V.Giržadas, nei Komisija nebuvo supažindinti su VRM prašymu (Komisijai pavyko išsiaiškinti, tik kad VSD prašymu buvo VRM sutikimas) atlikti minėtų asmenų patikrinimą poligrafu, kas būtina pagal Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymą.
8. V.Giržado teigimu, jis nei iki teisės dirbti su įslaptinta informacija netekimo, nei iki šiol nėra nustatyta tvarka supažindintas su AOTD tyrimo poligrafu išvada.
9. Komisijai nepateikti argumentai, kuriais vadovaujantis aukščiausią profesinį lygį ir nepriekaištingą reputaciją savo darbe pademonstravusiems pareigūnams V.Gailiui ir V.Giržadui leidimas dirbti su įslaptinta informacija be jokio tarnybinio patikrinimo panaikintas 2012 m. vasario 14 d. pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos

paslapčių įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 17 punktą, kuris teigia, kad „asmens patikimumo pažymėjimas asmeniui neišduodamas, jeigu asmuo piktnaudžiauja alkoholiu, vartoja narkotines, psichotropines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas arba nustatomos kitos asmeninės ir dalykinės savybės, dėl kurių jis netinka darbui su įslaptinta informacija“.

10. Vertinant visą Komisijos atlikto tyrimo metu surinktą informaciją, pažymėtina, kad poligrafo duomenys negalėjo būti objektyvios išvados pagrindu ir dėl to, kad tyrimai poligrafu buvo atliekami neobjektyviai, t.y. tiriamiesiems užduodami klausimai skyrėsi savo turiniu ir apimtimi.

NUSPREŠTA:

Komisijai nebuvo pateikti jokie objektyvūs argumentai ir motyvai, pagrindžiantys leidimo dirbti su įslaptinta informacija FNTT vadovams V.Gailiui ir V.Giržadui panaikinimo pagrįstumą, tikslingumą bei pakankamas juridinis pagrindas, kuriuo vadovaudamasis VRM ministras R.Palaitis panaikino šiuos leidimus. Komisijos neįtikino VRM ministro R.Palaičio argumentai, kodėl reikėjo skubėti atleisti, jo paties teigimu, gerai dirbančios svarbios institucijos vadovus nustatyta tvarka neatlikus tarnybinio tyrimo ir nesulaukiant ikiteisminio tyrimo prokuratūroje išvadų.

Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytus argumentus, Komisija mano, kad buvę FNTT vadovai V.Gailius ir V.Giržadas turėtų būti įstatymo nustatyta tvarka grąžinti į darbą, o paskelbtas konkursas FNTT vadovų pareigoms užimti – atšauktas.

DĖL VIDAUS REIKALŲ MINISTRO R. PALAIČIO

11. Komisija turi medžiagos, kad VRM ministras R.Palaitis galimai priekaištavo (darė pastabas) tuometiniam FNTT vadovui V.Gailiui už atliktą tyrimą, susijusį su ministro bendrapietiečiais, todėl darytina išvada, kad ministras galėjo būti suinteresuotas atleisti FNTT vadovus iš užimamų pareigų už jų atliktus ar atliekamus tyrimus. Komisija šį klausimą prašo ištirti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos.
12. VRM ministras R.Palaitis, vien pagal tyrimų poligrafu rezultatus panaikinęs FNTT vadovams V.Gailiui ir V.Giržadui leidimą dirbti su įslaptinta informacija, neatsižvelgė į Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymo 10 straipsnio nuostatą, kad tyrimo poligrafu išvada yra naudojama ne kaip pagrindinė, o kaip papildoma informacija, apibūdinanti tiriamą asmenį ir jo aplinką.
13. VRM ministras R.Palaitis, atleisdamas iš pareigų FNTT vadovus V.Gailių ir V.Giržadą, be tarnybinio tyrimo ir be teismo sprendimo, viešai juos kaltindamas padarius nusikaltimą (melavus ir neteisėtai paskleidus informaciją), galimai pažeidė Lietuvos Respublikos Konstitucijos 31 straipsnio nuostatą dėl asmens nekaltumo prezumpcijos.

14. VRM ministras R.Palaitis, viešai atskleisdamas tyrimo poligrafu V.Gailiaus ir V.Giržado rezultatus galimai pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 22 punktą.
15. VRM ministras R.Palaitis tiek viešoje erdvėje, tiek Komisijoje pateikė klaidingą ir niekuo nepagrįstą teiginį, neva dėl informacijos „nutekinimo“ „išplaukė“ iš Lietuvos milijardas litų. Ministro R.Palaičio nurodyta patirtų nuostolių suma yra žymiai didesnė nei Lietuvos banko valdybos pirmininko V.Vasiliausko pateikti skaičiai apie atsiimtas pinigines sumas iš AB banko „Snoras“ po dienraščio „Lietuvos rytas“ 2011 m. lapkričio 15 d. publikacijos.
16. Ir kiti VRM ministro R.Palaičio parodymai Komisijoje buvo prieštaringi, ne kartą buvo keičiami, nesutapo su kitų institucijų atstovų ar liudytojų parodymais, iš ko darytina išvada, kad ministras ne kartą sakė netiesą Komisijai.

NUSPREŠTA:

Komisija, atsižvelgdama į tai, kad iki šiol buvusių nepriekaištingos reputacijos ir gerai dirbančių FNTT vadovų V.Gailiaus ir V.Giržado skubotas atleidimas nėra teisiškai pagrįstas, kad VRM ministras R.Palaitis galėjo turėti tam asmeninių – partinių priežasčių, nesusijusių su nurodomais atleidimo motyvais, kad tokie ministro veiksmai sukėlė didelį neigiamą rezonansą visuomenėje ir padarė moralinę žalą valstybei bei jos teisėsaugos institucijoms, kad ministras be išsamaus tyrimo ir teismo sprendimo viešai kaltindamas atleistus pareigūnus galimai pažeidė Lietuvos Respublikos Konstituciją, Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą, kad liudydamas Komisijai nebuvo nuoširdus, mano, kad ministro R.Palaičio elgesys yra nesuderinamas su nepriekaištingos reputacijos ir bešališkumo principais.

Komisija prašo Ministrą Pirmininką ir Lietuvos Respublikos Prezidentę atsižvelgti į Seimo Antikorupcijos komisijos tyrimo išvadas ir remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 92 ir 96 straipsniais atleisti R.Palaitį iš užimamų pareigų.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINĖS PROKURATŪROS

17. Komisija buvo informuota, kad Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro pavaduotojas D.Raulušaitis paprašė Lietuvos banko pateikti Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai medžiagą dėl AB banko „Snoras“ neįslyptinant jos Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo numatyta tvarka, motyvuodamas, kad tokiu būdu bus lengviau pradėti procesinius veiksmus.
18. Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro pavaduotojas D.Raulušaitis Komisijoje pripažino, kad kviesdamas Lietuvos banko vadovą V.Vasiliauską į Lietuvos Respublikos generalinę prokuratūrą dėl AB banko „Snoras“ klausimų, neužtikrino būtinų

konfidencialumo priemonių. Komisijos nuomone, Lietuvos banko vadovas V.Vasiliauskas, įvertindamas situaciją taip pat turėjo imtis atitinkamų atsargumo priemonių.

19. 2011 m. lapkričio 14 d. Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje generalinio prokuroro pavaduotojo D.Raulušaičio kabinete vykęs pasitarimas, kurį organizavo D.Raulušaitis dėl AB banko „Snoras“, surengtas neužtikrinant būtino posėdžio slaptumo ir saugumo sąlygų (kabinetas nepritaikytas slaptiems pasitarimams, jo dalyviams leista dalyvauti posėdyje su mobiliaisiais telefonais), Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nustatyta tvarka pasitarimo metu svarstoma medžiaga nebuvo įvardinta kaip riboto naudojimo ar kitokio slaptumo. Todėl darytina išvada, kad pasitarimo metu svarstyta informacija tretiesiems asmenims galėjo būti atskleista ne pasitarime dalyvavusių pareigūnų, o patekti ir kitais būdais.
20. 2011 m. gruodžio 30 d. Lietuvos Respublikos Seimo nariui S.Stomai atsiųstame nutarime Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimų departamento prokuroras Antanas Stepučinskas konstatuoja, kad Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai Lietuvos banko pateikta medžiaga įstatymo nustatyta tvarka nebuvo įslaptinta ir dienraščio „Lietuvos rytas“ straipsnyje pateiktą informaciją vertinti kaip sudarančią tarnybos paslaptį nėra pagrindo (*„<...>nustatyta, kad 2011 11 09 Lietuvos bankas Generalinei prokuratūrai įvertinti ir sprendimui priimti pateikė tam tikrą medžiagą, kuri įstatymo numatyta tvarka nebuvo įslaptinta. Įvertinęs pateiktą medžiagą, Generalinės prokuratūros ONKT departamento prokuroras 2011 11 14 pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl galimo banko „Snoras“ didelės vertės turto iššvaistymo, nusikalstamu būdu gautų pinigų bei turto legalizavimo, apgaulingo buhalterinės apskaitos tvarkymo, piktnaudžiavimo siekiant asmeninės naudos, dokumentų suklastojimo, padariusio didelę žalą. <...> Šį tyrimą 2011 11 15 atlikti generalinio prokuroro pavaduotojas D. Raulušaitis pavedė Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybai prie VRM. Nuo 2011 11 09 iki 2011 11 14 prokuratūroje ikiteisminis tyrimas dėl Lietuvos banko pateiktos medžiagos nebuvo atliekamas, o 2011 11 14 iki 2011 11 15 (straipsnio „Lietuvos ryte“ publikavimo data) byloje Nr. 01-2-00094-11 nebuvo priimti jokie proceso sprendimai (pareiškimai teismui, nutarimai ir kt.) ir tyrimo veiksmai.“ <...>„Taigi, dienraščio „Lietuvos rytas“ minėto straipsnio aukščiau cituotus teiginius vertinti ikiteisminio tyrimo duomenimis (kuriems turėtų būti taikomi BPK 117 str. (Ikiteisminio tyrimo duomenų neskelbtinumas) reikalavimai), ar informacija, kuri sudaro tarnybos paslaptį, nėra pagrindo<...>“).*
21. Komisija konstatuoja, kad D.Raulušaitis, žinodamas, kad jo žmonos dėdė Algimantas Budrys yra vienas iš dienraščio „Lietuvos rytas“ grupės vadovų (dienraščio „Lietuvos rytas“ vyriausiojo redaktoriaus pirmasis pavaduotojas, krepšinio klubo „Lietuvos rytas“ viceprezidentas), ir įvertindamas, kad „Lietuvos rytas“ grupės bendrovės didžioji akcininkė yra „Snoras Media“, turėjo vengti bet kokio galimo interesų konflikto ir kreiptis į Lietuvos Respublikos generalinį prokurorą dėl savo nusišalinimo AB banko „Snoras“ bylos kuravime. Komisija prašo Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją įvertinti galimą D.Raulušaičio viešųjų ir privačių interesų konfliktą.

22. Buvęs Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro pavaduotojas A.Nevera Komisijai teigė, kad tą pačią dieną, kai pasirodė dienraščio „Lietuvos rytas“ straipsnis, jis dėl galimo AB banko „Snoras“ iššvaistymo tyrimą atliekančios institucijos (FNTT) gavo informaciją apie prielaidas, kad informaciją galimai „nutekino“ Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro pavaduotojas D.Raulušaitis. Galimas tokio poelgio motyvas – D.Raulušaičio ir jo žmonos glaudus bendravimas su A.Budriu. Atsižvelgiant į klausimo svarbą, A.Nevera nedelsdamas su šia informacija supažindino Lietuvos Respublikos Prezidentės patarėją J.Markevičių, tačiau adekvačios ir įstatymo reikalaujamos reakcijos į tai nebuvo.
23. Atsižvelgiant į tai, kad FNTT tiriamos bylos iš esmės buvo Baudžiamojo persekiojimo departamento žinioje, byla dėl AB banko „Snoras“ neturėjo atitekti Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro pavaduotojo D.Raulušaičio žiniai. Dėl šios priežasties Komisija prašo Lietuvos Respublikos generalinį prokurorą pateikti paaiškinimus.

NUSPREŠTA:

Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro pavaduotojas D.Raulušaitis, įstatymo nustatyta tvarka nepasirūpinęs informacijos apie valstybės institucijų veiksmus saugumo užtikrinimu ir, tokiu būdu sudarydamas sąlygas informacijos apie planuojamus valstybės institucijų veiksmus paskleidimui bei neįvertinęs galimo interesų konflikto dėl savo žmonos dėdės D.Budrio įtakos bendrovei „Lietuvos rytas“, galimai pažeidė pareigūno nepriekaištingos reputacijos vardą, todėl Komisija siūlo Lietuvos Respublikos generaliniam prokurorui teikti Lietuvos Respublikos Prezidentei jo atstatydinimą iš pareigų.

Komisija prašo Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl Lietuvos Respublikoje veikiančių komercinių bankų priežiūros efektyvumo ir situacijos bankrutuojančioje akcinėje bendrovėje banke „Snoras“ išsiaiškinimo savo atliekamo tyrimo metu įvertinti galimą Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros darbo aplaidumą.

DĖL VALSTYBĖS SAUGUMO DEPARTAMENTO VEIKSMŲ

24. Komisija negavo jokio raštiško pagrindimo, koku teisiniu pagrindu iki <...> VSD atliko tyrimą dėl galimo neteisėto informacijos apie AB banką „Snoras“ atskleidimo, kurio metu galimai buvo vykdomi operatyviniai veiksmai (FNTT pareigūnų teigimu V.Gailius ir V.Giržadas jautėsi sekami, galimai buvo klausomasi jų telefoninių pokalbių), tyrimai poligrafu, kai 2011 m. gruodžio 30 d. Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra atsakyme Seimo nariui S.Stomai rašo, kad atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą dėl galimo nusikalstamo informacijos paskleidimo, motyvuodama, kad „<...>duomenų apie tai, kad minėtame straipsnyje esančią informaciją dienraščiui pateikė valstybės tarnautojai, negauta“, <...>, kad „dar iki Lietuvos banko 2011 m. lapkričio 9 d.kreipimosi į Generalinę prokuratūrą, AB bankas „Snoras“ pagrindiniai akcininkai, kiti atsakingi banko asmenys žinojo apie banko inspektavimo eigą ir turėjo realią galimybę prognozuoti būsimus jo rezultatus, pasekmes ir imtis tam tikrų veiksmų<...>“. Tai atsispindi ir Lietuvos banko

valdybos pirmininko V. Vasiliausko pasisakyme Lietuvos Respublikos Seime 2011 m. lapkričio 17 d. plenarinio posėdžio metu.

25. VSD pirmojo patikrinimo poligrafu metu klausimai užduoti prokuratūros pareigūnams ir FNTT pareigūnams iš esmės skyrėsi, dėl ko nebuvo sudaryta galimybė objektyviam tyrimui.
26. VSD vadovo G.Grinos teiginys, kad iš atliktų dviejų skirtingų patikrinimų poligrafu rezultatų VSD visada renkasi neigiamą – „pagal kaltumo prezumpciją“, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 31 straipsnio nuostatai dėl nekaltumo prezumpcijos ir Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymo 9 straipsnio nuostatai, nes šis straipsnis sudaro galimybę tikrintis poligrafu pakartotinai. Abejotina ir prieštaraujanti Lietuvos Respublikos įstatymams VSD naudojama praktika, kai pareigūnai atleidžiami iš pareigų naudojantis tik tyrimo poligrafu duomenimis.

NUSPRESTA:

Komisija prašo Prezidentės ir Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto atsižvelgti į Komisijos išsakytas pastabas, siekiant tobulinti VSD darbą. Komisija tikisi, kad Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas atsižvelgs į Antikorupcijos komisijos išsakytas pastabas vertindama metinę VSD ataskaitą.

Komisijos nuomone, yra rimtų prielaidų manyti, kad VSD, tirdama galimą informacijos „nutekėjimą“, operatyvinius veiksmus atliko be deramo teisinio pagrindo, todėl prašo Lietuvos Respublikos Seimo operatyvinės veiklos kontrolės komisijos šiuo klausimu pradėti atskirą tyrimą.

DĖL POLIGRAFO TYRĖJŲ VEIKSMŲ

27. Pareigūnai, atlikę tyrimą poligrafu privalėjo vadovautis tik Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymu ir parinkti klausimus tyrimui be jokios pašalinės įtakos, kas gali įtakoti tyrimo poligrafu rezultatus. Šio tyrimo metu, tyrimo poligrafu eiga nebuvo objektyvi, todėl atsakingi darbuotojai taip pat privalo prisiimti atsakomybę.

NUSPRESTA:

Prašyti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos ir VSD vadovų atlikti vidinius tarnybinius patikrinimus ir kaltus asmenis atitinkamai įvertinti.

Taip pat Komisija prašo šiuo klausimu atlikti papildomą tyrimą Lietuvos Respublikos Seimo operatyvinės veiklos parlamentinės kontrolės komisijos.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MINISTRO PIRMININKO VEIKSMŲ

28. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui A.Kubiliui nebuvo jokios būtinybės kreiptis į VRM ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministeriją, prašant pakartotiniame V.Gailiaus tyrime poligrafu nustatyti konkretų informacijos išviešinimo faktą, kadangi V.Gailius ir VRM ministras R.Palaitis kreipėsi dėl pakartotinio tyrimo poligrafu atlikimo bei šis Ministro Pirmininko kreipimasis galėjo įtakoti galutinius

tyrimo rezultatus. Ministras Pirmininkas prieš rašydamas tokį raštą, privalėjo įvertinti būsimą poveikį pareigūnų, atliekančių poligrafo tyrimą, sprendimams.

NUSPĖSTA:

Komisija rekomenduoja Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui A.Kubiliui ateityje vengti tokio pobūdžio veiksmų.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTĖS VEIKSMŲ

29. Remiantis Komisijai liudijusių VRM ministro R.Palaičio ir V.Gailiaus viešais teiginiais, Komisija konstatuoja, kad Lietuvos Respublikos Prezidentės ar jos atstovų duodami konkretūs nurodymai personalijų klausimais Lietuvos Respublikos Prezidentei tiesiogiai nepavaldžioms institucijoms galimai pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintą valdžių padalijimo principą ir demokratinės valstybės pagrindus.
30. Komisija atkreipia Lietuvos Respublikos Prezidentės dėmesį, kad jos patarėjas J.Markevičius žiniasklaidai sakė netiesą, teigdamas, kad į Komisijos posėdį atvyko savo iniciatyva, nors iš tiesų buvo kviestas atvykti. Lietuvos Respublikos Prezidentės patarėjas J.Markevičius peržengė savo kompetencijos ribas nurodinėdamas Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisijai, kaip jai derėtų dirbti. Komisija prašo Lietuvos Respublikos Prezidentės įvertinti kompetenciją viršijusio savo patarėjo elgesį.

NUSPĖSTA:

Kreiptis į Lietuvos Respublikos Prezidentę pateikiant papildomus klausimus.

DĖL TEISĖS AKTŲ PATAISU

31. Komisija, darydama išvadas iš FNTT vadovų atleidimo istorijos ir matydama galimybes sąmoningai ar nesąmoningai piktnaudžiauti tyrimais poligrafu, taip iš esmės pažeidžiant Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą dėl nekaltumo prezumpcijos, siūlo Lietuvos Respublikos Seimui tobulinti Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymą.
32. Komisija mano, kad būtina peržiūrėti įstatymų bazę nustatant griežtą ir aiškiai reglamentuotą valdžios institucijų bendravimo tvarką, vadovų atsakomybę už ją, siekiant užkirsti kelią galimam neformaliai kišimuisi į savarankiškų institucijų darbą. Komisija kreipsis į Lietuvos Respublikos Seimo Valdybą dėl darbo grupės reikalingoms teisės aktų pataisoms parengti sudarymo.
33. Komisija kreipsis į Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą, prašydama iš esmės peržiūrėti teisės aktus, reglamentuojančius, įslaptintos informacijos ir

valstybės paslapties sąvoką bei informacijos įslaptinimo ir priskyrimo valstybės paslapčiai, nes yra aiškių požymių, kad šiuo klausimu VSD ir kitos institucijos piktnaudžiauja, nesuteikdamos visuomenei galimybės susipažinti su svarbia, bet valstybės saugumui žalos nedarančia informacija.

34. Komisija konstatuoja, kad parlamentinės kontrolės mechanizme yra rimta spraga, nes Lietuvos Respublikos Seimui nepatvirtinus VSD ir Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros metinių ataskaitų, dėl to nekyla jokių politinių pasekmių, todėl Komisija įsipareigoja artimiausiu metu šią spragą ištaisyti registruodama įstatymų pataisas.

PASTABA DĖL LIETUVOS BANKO VALDYBOS PIRMININKO V.VASILIAUSKO

Aukšti valstybės pareigūnai bendraudami su Seimo nariais ar liudydami komisijose turėtų neperžengti savo kompetencijos ribų ir atsakinėjant į klausimus nenaudoti su klausimais nesusijusių dviprasmiškų frazių, kurios gali būti traktuojamos kaip spaudimas tautos atstovams.

Komisijos pirmininkas

Ligitas Kernagis

DĖL KLAUSIMŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTEI

1. Komisijai buvo pateikta informacija, kad būta VRM ministro R.Palaičio konsultacijų su Jumis sprendžiant FNTT vadovų teisės dirbti su įslaptinta informacija atėmimo bei jų atleidimo klausimą, taip pat Jūsų pokalbių su FNTT vadovu V.Gailiumi. Prašytume pateikti informaciją apie minėtus pokalbius.
2. Ar, kaip skelbiama viešai, Jūs 2012 m. vasario mėnesį buvote susitikusi su ponu A.Medalinsku ir kalbėjote su juo apie FNTT vadovų atleidimą ir ar V.Gailiaus netinkamumą užimti FNTT vadovo pareigas grindėte ir tuo, kad jis „nėra pasistatęs nuosavo namo“?
3. Ar Jums buvo pateikta Jonui Markevičiui A.Neveros 2011 m. lapkričio 16 d. perduota informacija, susijusi su D.Raulušaičiu, dėl galimo informacijos nutekinimo?
4. Paaiškinkite Komisijai ką reiškia viešai žiniasklaidai išsakyti Jūsų žodžiai „<...>ministras čia ne prie ko<...>“ paaiškinant klausimus apie FNTT vadovų atleidimo aplinkybes. Ar šia fraze norėta pasakyti, kad ministras R.Palaitis tik vykdė Jūsų nurodymą?
5. Ar Jums buvo žinomi viešai nedeklaruoti Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro pavaduotojo D.Raulušaičio žmonos giminystės ryšiai su informaciją apie galimą AB banko „Snoras“ bankrotą paviėšinusio dienraščio „Lietuvos rytas“ vyr. redaktoriaus pavaduotoju A.Budriu?
6. Ar Jums yra žinoma faktų, kad FNTT nevykdė tyrimų, susijusių su politinių partijų rėmėjais, atsižvelgdami į politikų nurodymus ar prašymus?

Komisijos pirmininkas

Ligitas Kernagis